«Qalam qadri»

— fan haftaligi ochilishi ssenariysi

Ona tili va adabiyot — fan kechasi, haftalik va bellashuv

butun maktab, 5–11-sinf o‘quvchilari uchun

Davomiyligi: 45 daqiqa atrofida

Bu ssenariy ona tili va adabiyot haftaligining tantanali ochilishi bo‘lib, 45 daqiqa atrofida o‘tadi. Hafta xaritasi e‘lon qilinadi, yuqori sinf kichik sinfga qalam topshiradi, «Bir so‘zning taqdiri» sahna ko‘rinishi va ijod ko‘rgazmasi bor.

Agar ssenariy foydali bo‘lsa, uni hamkasblaringiz bilan o‘qituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana ko‘plab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu to‘plam sahifasi: https://baxtiyor.uz/ona-tili-adabiyot-ssenariy/

«Senariylar to‘plami» bo‘limi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

«Qalam qadri» — fan haftaligi ochilishi ssenariysi

MAQSAD

Ona tili va adabiyot fan haftaligini tantanali ochish; o‘quvchilarda til, kitobxonlik va ijodga qiziqish uyg‘otish; hafta davomidagi tadbirlar rejasini e‘lon qilish; o‘quvchilarning yozma ijodini e‘tirof etish.

ISHTIROKCHILAR

Ikki boshlovchi, maktab rahbariyati, ona tili va adabiyot o‘qituvchilari, fan haftaligi faollari, she‘r o‘quvchilar, ko‘rgazma mualliflari, bayroq guruhi (ixtiyoriy).

JIHOZLAR

Maktab hovlisi yoki akt zali, minbar, ovoz kuchaytirgich, «Ona tili va adabiyot haftaligi» yozuvi, o‘quvchilar insho, she‘r va devoriy gazetalaridan tashkil etilgan ko‘rgazma, hafta rejasini ko‘rsatadigan slayd yoki katta varaq, maqtov yorliqlari, gullar.

TADBIR REJASI

Ochilish va madhiya (agar hovlida bo‘lsa) — 5 daqiqa. Tabrik va hafta maqsadi — 6 daqiqa. «Hafta xaritasi» — 5 daqiqa. She‘rlar — 6 daqiqa. «Qalam topshirig‘i» marosimi — 6 daqiqa. Ko‘rgazma va ijod namunalari — 6 daqiqa. «Bir so‘zning taqdiri» sahna ko‘rinishi — 6 daqiqa. Yakun — 4 daqiqa. Jami: 45 daqiqa atrofida.

O‘QITUVCHI UCHUN ESLATMA

Ochilishni qisqa va aniq qiling: asosiy ish hafta davomida sinflarda bo‘ladi. Ko‘rgazmadagi ishlarni baholash o‘rniga har birini qisqa so‘z bilan e‘tirof eting. «Qalam topshirig‘i»da yuqori sinf o‘quvchisi kichik sinf vakiliga oddiy, yangi qalam yoki daftar uzatadi — qimmat sovg‘a shart emas. Musiqa tavsiyasi: ochilishda tantanali, ammo qisqa marsh yoki madhiya, she‘r oldidan mayin kuy, yakunda quvnoq, ruhlantiruvchi qo‘shiq.

TADBIRNING BORISHI

(Tantanali kuy. Ishtirokchilar joylariga o‘tadi. Agar tadbir hovlida bo‘lsa, Davlat madhiyasi yangraydi.)

1-boshlovchi: Assalomu alaykum, hurmatli ustozlar, aziz o‘quvchilar!

2-boshlovchi: Bugun maktabimizda ona tili va adabiyot haftaligi boshlanadi. Bu hafta davomida biz so‘z bilan ishlaymiz, kitob bilan suhbatlashamiz, o‘z fikrimizni qog‘ozga tushiramiz.

1-boshlovchi: Haftalikni ochiq deb e‘lon qilish uchun maktabimiz rahbariyatiga so‘z beriladi.

(Rahbar qisqa so‘z aytadi: haftaning maqsadi — til savodxonligi, kitobxonlik va ijod; o‘qituvchilar va o‘quvchilarga omad.)

1-LAVHA. «HAFTA XARITASI»

2-boshlovchi: Haftamizning xaritasi mana. Har bir kunning o‘z vazifasi bor.

(Ekran yoki katta varaqda kunlar ko‘rsatiladi. Boshlovchilar o‘qiydi. Maktab o‘z rejasiga moslab almashtirishi mumkin.)

1-boshlovchi: Birinchi kun — ochilish va ko‘rgazma. Bugun shu yerda turibmiz.

2-boshlovchi: Ikkinchi kun — «Sevimli asarim» kuni. Har bir sinfda o‘quvchilar yoqtirgan kitobi haqida besh daqiqalik taqdimot qiladi.

1-boshlovchi: Uchinchi kun — insho va ijod. Mavzu sinf yoshiga mos tanlanadi, eng samimiy ishlar kutubxona burchagiga osiladi.

2-boshlovchi: To‘rtinchi kun — notiqlik va sahna. Qisqa monolog, maqol izohi yoki adabiy qahramon nomidan so‘z.

1-boshlovchi: Beshinchi kun — bilimdonlar bellashuvi va yopilish. G‘oliblar shu yerda e‘lon qilinadi.

2-boshlovchi: Bu xarita — taklifnoma. Har bir sinf o‘z izini qo‘shsin.

2-LAVHA. SHE‘RLAR

1-o‘quvchi (she‘r):

Haqiqat suratin chizgan qalam bu,
So‘zlardan dur-marjon tizgan qalam bu.
Bu hayot qog‘ozdek oq, pok bo‘lsin deb
Bag‘ridan qora qon sizgan qalam bu.

(Dilshod Rajab, «Qalamga qasida» she‘ridan)

2-o‘quvchi (she‘r):

Ona tilim – bek tilim,
Jaranglar kuylarimda.
Qalbga singding onamning
Allasin suyganimda.

(Fariza Lumayeva, «Ona tilim» she‘ridan)

3-LAVHA. «QALAM TOPSHIRIG‘I» MAROSIMI

2-boshlovchi: Endi kichik, ammo muhim marosim. Yuqori sinf o‘quvchimiz kichik do‘stiga qalam topshiradi. Bu qalam — «yoz, o‘qi, o‘z so‘zingni top» degan ishonchdir.

(Yuqori sinf o‘quvchisi va kichik sinf vakili sahnaga chiqadi.)

Katta o‘quvchi: Aziz do‘stim! Bu oddiy qalam. Lekin u bilan sen insho yozasan, she‘r bitasan, o‘z fikringni himoya qilasan. Uni asra. Uni hech kimga zarari tegadigan so‘z uchun ishlatma.

Kichik o‘quvchi: Rahmat! Men bu qalam bilan rost so‘z yozaman. Va‘da beraman.

(Qarsaklar. Istalgan bo‘lsa, yana bir-ikki juftlik ham qalam almashadi.)

4-LAVHA. KO‘RGAZMA VA IJOD

1-boshlovchi: Zal chetidagi ko‘rgazmada sinfdoshlarimizning insho, she‘r va devoriy gazetalari turibdi. Mualliflarning ba‘zilarini tanishtiramiz.

(2–3 o‘quvchi o‘z ishi haqida bir-ikki jumla aytadi: mavzusi, nima uchun yozgani. Baholash bo‘lmaydi, har biri olqishlanadi.)

3-o‘quvchi (she‘r):

She‘rdan tuzsam guldasta,
Chamanim ham gulimdir.
Yashnar ko‘nglim bog‘lari,
O‘zbek ona tilimdir.

(Rustambek Turopov, «Ona tilim» she‘ridan)

5-LAVHA. «BIR SO‘ZNING TAQDIRI» SAHNA KO‘RINISHI

1-boshlovchi: Kichik sahna. Bir so‘z yo‘lga chiqadi va uch xil odamga duch keladi.

(O‘quvchi «So‘z» niqobi yoki «so‘z» yozuvi tushirilgan karton bilan chiqadi. Keyin uch yo‘lovchi.)

So‘z: Men kichkina so‘zman. Meni ehtiyot qiling. Chunki meni qanday aytishingiz — mening taqdirim.

1-yo‘lovchi (beparvo): Ha, nima bo‘pti? Gapirish uchun og‘iz ochsam bo‘ldi. (So‘zni tashlab yuboradi, o‘tib ketadi.)

So‘z: Meni tashlashdi. Endi men xira, noaniq bo‘lib qoldim…

2-yo‘lovchi (qo‘pol): Sen menga kerakmisan — janjal chiqarish uchun! (So‘zni qattiq silkitadi.)

So‘z: Endi meni og‘ritishdi. Shu ohangda aytilgan so‘z yurakni yaralaydi.

3-yo‘lovchi (ehtiyot bilan qo‘liga oladi): Kechirasiz, sizni tashlab ketishganmi? Men sizni joyiga qo‘yaman. Rahmat, iltimos, kechirasiz — mana shu ohangda.

So‘z: Mana, men yana yorug‘ bo‘ldim. O‘sha odamning og‘zida men ko‘prik bo‘laman, tosh emas.

2-boshlovchi: Ko‘rdingizmi, so‘zning o‘zi emas, uni aytish tarzi ham odobdir. Shu hafta davomida shu kichik darsni eslab qoling.

O‘QITUVCHI SO‘ZI

2-boshlovchi: Ona tili va adabiyot fani o‘qituvchilarimiz nomidan qisqa so‘z.

(O‘qituvchi 2–3 daqiqada hafta tartibini eslatadi, o‘quvchilarni faol qatnashishga chorlaydi, ota-onalardan uyda ham kitob haqida suhbat qilishni so‘raydi.)

YAKUN

1-boshlovchi: Haftalik ochiq! Endi ish — sinflarda, kutubxonada, daftarlarda.

2-boshlovchi: Aziz o‘quvchilar, esingizda bo‘lsin: tilning qadri uni ishlatganida bilinadi. Shu hafta davomida birorta yangi asar o‘qing, birorta o‘z gapingizni chiroyli qilib yozing.

1-boshlovchi: Ona tili va adabiyot haftaligi muborak bo‘lsin! Oq yo‘l!

(Quvnoq qo‘shiq. Ishtirokchilar ko‘rgazma oldida surat tushadi, sinflar o‘z tadbirlariga tarqaladi.)

TADBIRDAN KEYIN

Har kuni qisqa e‘lon doskasi yoki sinflar o‘rtasidagi xabar guruhi orqali «bugungi topshiriq»ni eslatib turing. Hafta oxirida faqat g‘oliblarni emas, faol qatnashgan sinflarni ham e‘tirof eting. Ko‘rgazmani darhol yig‘ib qo‘ymang — bir hafta tursin, kichik sinflar ham ko‘rsin.